

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **M. H.**
zastoupen Mgr. Michalem Koutníkem, advokátem
se sídlem Svaté Anežky České 32, 530 02 Pardubice

proti
žalovanému: **Statutární město Hradec Králové**
se sídlem Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem Městské policie Hradec Králové,

takto:

- I. Zásah strážníků Městské policie Hradec Králové spočívající v použití donucovacích prostředků – chvatů, hmatů a pout vůči žalobci v holičství na adrese dne 9. 7. 2020 v čase 16:30 až 16:40 byl nezákonný.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 28 478 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

- I. Původní řízení před krajským soudem
I. A Vymezení věci – žalobní argumentace

1. Žaloba směřuje proti zásahu Městské policie Hradec Králové, jejíž dva strážníci dne 9. 7. 2020 po půl páté odpoledne vstoupili do holičství na adrese, a to dle jejich avíza za účelem prověření podezření z údajného spáchání přestupku, spočívajícího v neoprávněném užívání veřejného prostranství.
2. V holičství došlo ze strany strážníků ke komunikaci s žalobcem jako pracovníkem holičství, který po pochopení problému tyto odkázal na provozovatele holičství, uvedeného na vývěsce vstupních dveří. Přes tuto skutečnost strážníci pokračovali v komunikaci s žalobcem a odmítali opustit prostor holičství, vyšší z nich přistoupil k fyzickému kontaktu s žalobcem se zjevným úmyslem ho vyvést ven. I přesto, že žalobce následně dobrovolně k východu mířil, vyšší ze strážníků ve fyzickém kontaktu pokračoval (záznam jednání žalobce dokládá videozáznamem). Po krátké slovní konfrontaci před holičstvím se trojice vrací zpět do prostoru holičství, míří k baru ve střední části místnosti, kde dochází k diskusi mezi žalobcem a vyšším strážníkem, následně tento opět přistupuje k fyzickému kontaktu, který se následně stupňuje. Svoji intenzitou pak graduje až k povalení žalobce, zakleknutí vyššího strážníka na žalobce a zkroucení a spoutání jeho rukou za zády, následně je žalobce vyveden z holičství, zkroucený v předklonu, na služebnu Městské policie Hradec Králové.
3. Žalobce má za to, že popsáním jednáním strážníků byl zkrácen na svých právech, a to na ústavně zaručeném právu zakotveném v čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), tedy právu na osobní svobodu, dále na právu na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti dle čl. 10 LZPS, dle čl. 14 LZPS pak na právu na svobodu pohybu a v neposlední řadě i na právu na ochranu zdraví dle čl. 31 LZPS.
4. Zkrácení práva dle čl. 10 LZPS žalobce spatřuje v tom, že popsáný zásah byl proveden před zraky zákazníků holičství, zcela nepochybně tak znamenal ponížení žalobcovy lidské důstojnosti, osobní cti i dobré pověsti, neboť v přihlížející nic netušící třetí osobě fyzický zásah strážníků obecní policie, nadaných díky své uniformě autoritou veřejné moci, vzbudí úvahy o bezúhonnosti osoby, proti níž zásah směřuje. Takto přihlížejících osob lze dle záznamu vidět minimálně pět a to přesto, že podmínky pro použití donucovacích prostředků a zadržení žalobce nebyly naplněny.
5. Porušení čl. 14 LZPS žalobce spatřuje ve fyzickém násilí strážníků, spoutání a následném dovlečení na služebnu Městské policie Hradec Králové, aniž by pro toto byly splněny podmínky k použití donucovacích prostředků příslušníky policie, a v následném zadržení.
6. Zkrácení práva dle čl. 31 LZPS spatřuje žalobce v zásahu do zdraví na základě fyzického násilí, a ačkoliv toto zasažení dlouhodobější porušení zdraví nepředstavovalo, okolnosti popsáného zásahu představovaly zásah nepřipustný.
7. Žalobce je přesvědčen, že naplňuje podmínky aktivní legitimace dle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a že jsou naplněny i podmínky legitimace pasivní, když zásah byl proveden příslušníky Městské policie Hradec Králové, tedy žaloba směřuje proti obci Hradec Králové. Dále je žalobce přesvědčen, že podezření z údajného spáchání přestupku spočívajícího v neoprávněném užívání veřejného prostranství nevyžadovalo užití donucovacích prostředků, natož pak v intenzitě, která byla použita. Žalobce dále splnil i podmínku pro včasné podání žaloby dle § 84 s. ř. s.

8. Nezákonný zásah je spatřován v použití donucovacích prostředků, uvedených v § 18 odst. 1 písm. a) (hmaty, chvaty, údery) a d) (pout) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), při nesplnění zákonných podmínek dle § 18 a 18a tohoto zákona. K žalobě je připojena zpráva o ambulantním ošetření žalobce dne 10. 7. 2020 na oddělení urgentní medicíny FN Hradec Králové.
9. Dne 9. 10. 2020 žalobce doplnil žalobu přípisem, z něhož plyne, že nekladl strážníkům odpor, vyšší ze strážníků však pokračoval ve stupňování fyzického kontaktu a chytil žalobce kolem krku a poté ho povalil násilím na zem, žalobce dává ruce na záda, nechce klást odpor, avšak strážník na něho zakleká a nasazuje mu pouta. Menší ze strážníků asistoval držením žalobce za ruku a následně mu držel nohy. Svědky tohoto jednání byla pracovnice holičství paní O. A. a zákazníci pan J. L. a L. K.
10. K použití donucovacích prostředků nebyl důvod, nebyla naplněna podmínka zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní, majetku, ani nebylo třeba zabránit výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž by snad byl vážně narušován veřejný pořádek dle § 18 zákon o obecní policii, žalobce nekladl odpor, nemusel být proto překonáván a nebyly naplněny ani podmínky pro nasazení pout dle § 18a cit. zákona, o čemž svědčí žalobcem předložené videozáznamy.

I.B Vyjádření žalovaného

11. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 11. 11. 2020 plyne, že strážníci městské policie vstoupili do provozovny holičství za účelem prověření podezření na spáchání přestupku neoprávněného užívání veřejného prostranství spočívajícího v umístění venkovního posezení před provozovnou na chodníku v ulici Tylovo nábřeží, tato záležitost byla strážníky se žalobcem řešena již dne 1. 7. 2020. Žalobce byl hlídkou poučen o nutnosti vyřízení záboru veřejného prostranství a hlídce přislíbil, že si vyřídí potřebné formality na Magistrátu města Hradec Králové. Z uvedeného důvodu byla dne 9. 7. 2020 provedena opětovná kontrola, při níž žalobce sdělil hlídce, že povolení nemá a ani si ho nebude zařizovat.
12. Strážník č. 262 žalobce v souladu s § 12 odst. 2 písm. b) o obecní policii vyzval k prokázání totožnosti, ten byl nejprve ochoten svou totožnost prokázat, avšak následně přestal s hlídkou spolupracovat. Strážník jej proto v souladu se zákonem slovy „*jménem zákona Vás vyzývám, předložte mi občanský průkaz nebo passport*“ opětovně vyzval a následně ho poučil o tom, že pokud neuposlechne této výzvy, může být předveden na obvodní oddělení Policie České republiky za účelem zjištění totožnosti i za použití donucovacích prostředků. Žalobce nadále odmítal prokázat svou totožnost. Strážník opětovně žalobce vyzval k prokázání totožnosti, tento reagoval slovy „*já nebudu vám dávat, běžte ven, nebudu*“ a stále odmítal s hlídkou spolupracovat, otočil se a začal odcházet k baru. Strážník poté vyzval žalobce zákonnou výzvou s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků slovy „*jménem zákona stůjte nebo budou proti vám použity donucovací prostředky*“. Žalobce uvedl „*nemůžete šabat na mě*“ a nadále odmítal spolupracovat. Strážník jej vyzval, aby ho následoval ke služebnímu vozidlu z důvodu jeho předvedení ke zjištění totožnosti, žalobce uvedl, že nerozumí, ačkoliv s hlídkou od počátku komunikoval bez problému a dále sdělil, že si zavolá právníka. Strážník ho znovu poučil o tom, že bude předveden na Obvodní oddělení Policie ČR za účelem zjištění totožnosti a žalobce stále opakoval, že nerozumí. Byl poučen o znění § 13 odst. 1

zákona o obecní policii, kdy je strážník oprávněn předvést osobu na Policii ČR z důvodu odmítnutí vyhovět výzvě k prokázání totožnosti, nezbytná součinnost byla ze strany strážníka poskytnuta v okamžiku, kdy žalobce sdělil, že předloží pasport, který má u pultu baru. Zde žalobce doklad nenašel, sdělil, že jej u sebe nemá a stále opakoval, že nerozumí. Odmítl dále spolupracovat a se strážníkem se bavit. Ten jej znovu vyzval k následování k služebnímu autu z důvodu předvedení a zjištění totožnosti, žalobce odmítal a nechtěl spolupracovat. Strážník jej opět vyzval k následování, a protože žalobce i nadále odmítal, byl vyzván slovy „*pojdte k vozidlu, budete předveden na Obvodní oddělení Policie ČR, následujte mě k vozidlu*“, žalobce opět odmítl. Byl vyzván opětovnou výzvou s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků, a to slovy „*jménem zákona, pokud odmítnete spolupracovat, budou na místě proti Vám použity donucovací prostředky*“, žalobce opět odmítl následovat strážníky k vozidlu.

13. V 16.40 hodin proto strážníci v souladu s ust. § 18 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona o obecní policii použili donucovací prostředky hmaty a chvaty, a to násl. způsobem: strážník č. 262 přistoupil k žalobci z levé strany a uchopil jej levou rukou za zápěstí a pravou rukou v oblasti horní části končetiny, aby žalobci přiložil páku na zápěstí směrem dovnitř, kdy jeho ruku následně svedl za záda a mohl žalobce kontrolovat při přesunu ke služebnímu vozidlu. Žalobce se snažil vymanit, a proto k žalobci přistoupil strážník č. 237, který svojí pravou rukou uchopil žalobce za jeho pravou ruku v místě zápěstí a levou rukou za pravé rameno. Využil páku v ohybu jeho pravého lokte a následně mu svedl jeho pravou ruku kontrolovaně za záda. Žalobce stále odmítal se strážníky spolupracovat, snažil se ze sevření vymanit, proto ho kontrolovaně svedli na zem na břicho, strážník č. 262 ho vyzval, aby si dal ruce za záda.
14. Vyjádření žalovaného dále popisuje zásah proti žalobci tak, že v 16.41 strážník č. 262 v souladu s ust. § 18a odst. 1 písm. b) zákona o obecní policii použil donucovací prostředek dle písm. d), tedy nasazení pout, která mu byla přiložena za záda, a strážník č. 237 zajistil jeho dolní končetiny zakleknutím. V 16.42 hodin se strážník č. 262 v souladu s ust. § 14 odst. 1 zákona o obecní policii přesvědčil, zda u sebe nemá žalobce zbraň, s negativním výsledkem. V 16.43 pak hlídka městské policie zahájila v souladu s § 13 odst. 1 cit. zákona předvedení žalobce na oddělení Cizinecké policie ČR v ulici Jana Černého v Hradci Králové za účelem zjištění totožnosti.
15. Žalovaný má za to, že komunikace s žalobcem byla ze strany strážníků městské policie vedena profesionálním a slušným způsobem, žalobce byl hlídkou vyrozuměn o tom, jaké věci se jejich jednání týká, neboť s ním bylo umístění posezení před provozovnou řešeno již o několik dní dříve a ačkoliv žalobce strážníky odkazoval na provozovatele provozovny, byl osobou, již je strážník oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti dle ust. § 12 odst. 2 písm. a) až c) zákona o obecní policii. Žalobce byl osobou, vůči níž strážníci prováděli úkon k plnění úkolů městské policie, zároveň byl osobou podezřelou ze spáchání přestupku a rovněž byl osobou, od níž strážníci požadovali vysvětlení. Z uvedeného důvodu byl vyzván k prokázání totožnosti, a to opakovaně a zákonnou výzvou dle ust. § 7 zákona o obecní policii, dle něhož je každý povinen uposlechnout výzvy zakročujícího strážníka. To, že žalobce neuposlechl, je patrné z audiovizuálních záznamů. S odkazem na výše uvedené a na čl. 4 odst. 1 LZPS pak žalovaný uzavřel, že povinnost prokázat svou totožnost byla žalobci uložena zákonem.
16. Žalobce se svým jednáním dopustil přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby a to tím, že porušil povinnost stanovenou zákonem o obecní policii, v této souvislosti pak

žalovaný poukázal na nález Ústavního soudu ÚS 263/97, z něhož vyplývá, že všichni občané jsou nepochybně povinni se podrobit výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na vlastní soukromý názor, jsou-li přesvědčeni, že tímto jednáním bylo porušeno jejich právo či způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele bránit jiným, avšak zákonným způsobem. Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, ani žádná jiná právní norma nepřipouští, aby občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve poté jejich pokynů neuposlechli.

17. Dle žalovaného zasahující strážníci žalobce opakovaně poučili o možnosti předvedení na Policii ČR, byla mu z jejich strany poskytnuta nezbytná součinnost k prokázání totožnosti, hlídka se po jeho tvrzení vrátila s ním k baru, z uvedeného jednání je patrné, že žalobce hlídku rozuměl a věděl, o co se jedná.
18. K problému nasazení pout žalovaný odkázal na § 18a odst. 1 písm. b) zákona o obecní policii, podle něhož je strážník oprávněn použít pouta při předvedení osoby, která klade odpor. Žalobce kladl pasivní i aktivní odpor tím, že odmítal s hlídkou spolupracovat při předvedení na pracoviště Policie ČR za účelem zjištění totožnosti a to tím, že nejprve setrval na místě a odmítal strážníky následovat k vozidlu, následně se aktivně bránil předvedení strážníkem, který jej za tímto účelem uchopil za paži a pobízel k chůzi směrem k vozidlu. Aby mohla být pouta nasazena osobě, která klade odpor, je třeba užít donucovacích prostředků, a to hmatů, chvatů a následně pout s náležitou zákonnou výzvou, která byla učiněna. Donucovací prostředky jsou strážníci oprávněni použít k zabránění jinému v jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek, žalobce byl v tu chvíli podezřelý ze spáchání přestupku neoprávněného záboru veřejného prostranství, ale i z přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Bez znalosti identity žalobce nemohli strážníci dále v rámci svého zásahu konat, k žádnému ze zásahů před zraky třetích osob nemuselo dojít, pokud by žalobce s hlídkou spolupracoval, nekladl odpor a zásah, který byl veden v souladu s právními předpisy, tak svým jednáním nevyvolal.
19. Žalobce uvedl, že byl předveden na služebnu městské policie, byl však předveden na Policii ČR, konkrétně na pracoviště Odboru cizinecké policie, a to za účelem zjištění totožnosti. Po zjištění jeho totožnosti s ním byl ze strany strážníků dořešen přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby příkazním řízením, sám žalobce tak potvrdil důvodnost zákroku, po dokončení řízení se hlídka tázala, zda žalobce nepotřebuje lékařské ošetření, což odmítl. Žalovaný má proto za to, že v době dokončení zásahu žalobce žádnými zdravotními obtížemi netrpěl a případná újma na zdraví nebyla způsobena tímto zásahem. K dalšímu tvrzení žalobce žalovaný připomněl, že důvodem pro použití donucovacích prostředků nebylo pouze podezření ze spáchání přestupku neoprávněného užívání veřejného prostoru, nýbrž přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, nespolupráce při předvedení a kladení odporu. Žalobce svým jednáním vážně narušoval veřejný pořádek, z audiovizuálních záznamů je patrné, že samotnému užití donucovacích prostředků předcházelo množství opakovaných výzev ze strany strážníka, poučení o následcích neuposlechnutí výzvy a rovněž snaha o vyřešení celé záležitosti bez nutnosti intenzivnějšího zásahu. Vzhledem k jednání žalobce ovšem strážníci neměli jinou možnost, než donucovacích prostředků k dokončení zásahu užít. Žalobce se pokoušel vykázt strážníky z provozovny, odmítal prokázat svou totožnost, spolupracovat při předvedení, opakovaně sděloval, že s nimi nebude mluvit. Ze záznamů je rovněž zřejmé, že žalobce kladl odpor, zákrok strážníků

byl tak adekvátní reakcí na jeho jednání. Za záda dal ruce až na výzvu strážníka, v okamžiku, kdy byl strážníky sveden k zemi. Zakleknutí bylo vedeno za účelem omezení žalobce v pohybu z důvodu nasazení pout, kdy tento stále kladl aktivní odpor, a směřovalo vůči horní části zad, stejný účel mělo i zajištění nohou žalobce ze strany druhého strážníka.

20. V závěru vyjádření žalovaného je pak vyjádření přesvědčení, že intenzita zákroku byla adekvátní situaci a stupňovala se v reakci na jednání žalobce, bylo postupováno v souladu se zákonem o obecní policii tak, aby byl nezbytným způsobem překonán odpor žalobce a nebyla mu způsobena žádná újma. V okamžiku, kdy žalobce kladl pasivní odpor, odmítal následovat strážníky, byl učiněn pokus předvést ho úchopem za paži, tuto však opakovaně z úchopu vymaňoval, otáčel se zády a pokoušel se z místa odejít, jeho jednání získalo charakter aktivního odporu a tento museli strážníci povolenými prostředky překonat. Je navrhováno zamítnutí žaloby.

I.C Jednání krajského soudu dne 2. 2. 2022

21. Zástupce žalobce při jednání soudu dne 2. 2. 2022 odkázal na písemné znění žaloby, jak vyplývá i ze záznamů celého zásahu, žalobce policii odpor nekladl, chtěl si obstarat průkaz, který nemohl na místě dohledat. Žádné předpisy neporušil, odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu, ale i Ústavní nález ÚS I. 1042/2015, tato rozhodnutí pojednávají o použití donucovacích prostředků až ve chvíli, kdy již žádný jiný prostředek není možno využít, nikoliv jako trest za neuposlechnutí výzvy. Žalobce uvedl, že v ten den pracoval v holičství, přišli dva policisté, vyzvali ho, aby šel ven, on si myslel, že má doklad totožnosti v šuplíku, nebo v autě. Pokud měl dostat pokutu, měli tuto napsat, ne ho mlátit před klienty. Byl veden v předklonu 500 m, odvezen na letiště, kde byl propuštěn. Měl modřiny a všechno ho bolelo. Říkal jim, ať počkají, že zavolá manželku nebo právníka, sám bydlí vedle salonu, vše mohly vidět jeho děti. Bylo mu řečeno, že mu právník nepomůže, ani Alláh.
22. Pověřený pracovník žalovaného sdělil, že žaloba není důvodná, odkázal na zákon o obecní policii, který upravuje zjištění totožnosti přestupce. Každý správní i soudní orgán, tak jako při dnešním jednání soudu, vždy musí vědět, s kým jedná, žalobce byl vyzýván, doklad nepředložil, byl řádně poučen o předvedení i za použití donucovacích prostředků. Žalobce byl poučen opakovaně, situace byla nemilá, ale postup příslušníků policie byl souladný se zákonem. Žalobce sám vystupňoval tuto situaci svým jednáním, kdy opakovaně odmítal pokynům policistů vyhovět. Pro jeho odmítavý přístup nakonec nezbylo, než jej k následování přinutit, nešlo ani o jakoukoliv pomstu nebo trest, ale o nezbytně nutné zákroky. Nejednalo se ani o kopy či údery, pouze o hmaty a chvaty, které zákon dovoluje vůči osobě, která klade odpor. Vzhledem k tomu, že žalobce není drobného vzrůstu, byla při jeho odporu následně použita pouta. Oba strážníci měli minikamery, zákrok byl nahráván, jeden z nich o ni na chvíli přišel, pracovnice holičství ji našla a kamera byla před opuštěním provozovny opět nasazena.
23. Krajský soud poté provedl důkazy, které byly předloženy žalobcem, jednalo se o záznam, který snímala kamera provozovny, poté byly provedeny důkazy z obou kamer strážníků, z důkazů vyplynul přesný záznam zásahu včetně jízdy policejním vozem na letiště.
24. Poté žalobce soudu sdělil, že on nic špatného neudělal, byl slušný, v provozovně byli klienti. V České republice žije již 22 let, za neslušné považuje to, co mu strážníci udělali, je přesvědčen, že k nasazení pout nedal žádný podnět. Navrhl výslech dvou svědků, kteří

byli v provozovně v době zásahu přítomni, krajský soud tento návrh zamítl s odůvodněním, že záznam průběhu incidentu, který byl zachycen na kamerách, považuje za dostatečný. Žalobce uvedl, že je přesvědčen, že k užití donucovacích prostředků nebyl důvod, marginální přestupek mohl být policisty vyřešen bez násilných prostředků.

25. Pověřený pracovník žalovaného sdělil, že k eskalaci případu došlo vinou žalobce, resp. jeho jednáním, kdy byl řádně vyzván k prokázání totožnosti, zde jistě jazyková bariéra nebyla. Strážníci měli povinnost jej legitimovat, žádali pasport, tento termín je mezinárodní, ovšem žalobce – viz záznam – sdělil, že se s nimi nebude bavit a jednoznačná byla v tomto ohledu i jeho gesta. Odmítal se podrobit řízení, které strážníci vedli, byl poučen, že bude případně předveden, ale žalobce nespolupracoval, místo toho je vyhazoval. Strážníci mají právo vcházet do provozoven, také není pravdou, že by žalobce vláčeli městem, nejednalo se o 500 m, ale byl veden, a to 20 m. V ustanovení § 18a zákona o obecní policii jsou upraveny podmínky pro užití pout, tyto byly naplněny, neboť žalobce kladl odpor a podrobil se žádosti strážníků až po nasazení pout. Strážníci se chovali po celou dobu zásahu korektně, žalobce svedli k zemi, nasadili mu pouta, následovala zákonná prohlídka ohledně případného držení zbraně, k žádnému násilí nedošlo, nejednalo se ani o pomstu, ani o žádné dehonestující jednání ze strany policie, neboť zákrok byl vyvolán protiprávním jednáním žalobce.
26. Účastníci setrvali na svých návrzích, tedy žalobce žádal vyslovení nezákonného zásahu policie, žalovaný zamítnutí žaloby.

I.D Rozsudek krajského soudu č. j. 31 A 35/2020-73

27. Krajský soud rozsudkem ze dne 9. 2. 2022, č. j. 31 A 35/2020-73, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Po projednání věci a zhodnocení videozáznamů kamery umístěné v stropní části provozovny a služebních kamer, které měli strážníci upevněny na uniformách v prostoru hrudi, dospěl k závěru, že zásah dvou strážníků Městské policie Hradec Králové dne 9. 7. 2020 v odpoledních hodinách v holičství na adrese nebyl v rozporu se zákonem o obecní policii. Při zásahu byly použity hmaty a chvaty, nikoliv údery či kopy, krajský soud hodnotil postup strážníků jako profesionální, nezjistil žádné neslušnosti či urážky nebo jiné násilné zacházení. Intenzitu zákroku městské policie shledal krajský soud jako adekvátní popsané situaci. Porušení žalobou namítaných základních práv a svobod žalobce nebylo krajským soudem zjištěno.

II. Kasační rozsudek Nejvyššího správního soudu

28. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) rozsudkem ze dne 11. 11. 2022, č. j. 4 As 91/2022-45 (dále jen „kasační rozsudek“), vyhověl kasační stížnosti žalovaného a zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 9. 2. 2022, č. j. 31 A 35/2020-73.
29. NSS přisvědčil krajskému soudu v tom, že z jednání žalobce bylo v průběhu situace patrné, že doklad totožnosti nepředloží, se strážníky prakticky odmítl spolupracovat, o možných následcích svého jednání byl řádně poučen. Aby však bylo možno hovořit o zákonném použití donucovacích a omezovacích prostředků ve smyslu § 18, resp. § 18a zákona o obecní policii, je nutné splnit i požadavek přiměřenosti a subsidiarity úkonů užitých ze strany městské policie (§ 18 odst. 4 a § 18 odst. 5 ve spojení s § 6 odst. 1 zákona o obecní policii). Dle NSS požadavek přiměřenosti a subsidiarity v souzené věci nebyl krajským soudem dostatečně posouzen. NSS má za to, že vzhledem k charakteru

použitých donucovacích a omezovacích prostředků, které velmi intenzivně zasahují do osobní integrity jednotlivce, a též vzhledem k okolnostem dané věci, bylo třeba věnovat se otázce přiměřenosti podrobněji, a to s přihlédnutím k okolnostem, jež konkrétní případ provázely.

30. NSS příkladmo uvedl některé okolnosti, které by mohly být v této souvislosti relevantní a které by krajský soud měl ověřit a zvážit. Např. to, zda v posuzované věci mohlo být zřejmé, že možného přestupku se dopustil provozovatel předmětného podniku (holičství), i vzhledem k tomu, že žalobce strážníky odkazoval na nápis na dveřích provozovny s identifikačními údaji provozovatele umožňujícími ztotožnění osoby odpovědné za spáchání přestupku. Strážníci tak mohli mít jinou možnost, jak osobu podezřelou ze spáchání přestupku identifikovat, aniž by bylo potřebné žalobce předvést za účelem jeho ztotožnění (údaj o provozovateli lze ostatně zjistit např. i z živnostenského rejstříku). Totožnost žalobce strážníkům případně mohla být známa i z úřední činnosti, neboť s ním zřejmě několik dní před posuzovaným zásahem jednali, jak vyplývá z vyjádření žalovaného k žalobě. Dále je možno zohlednit, zda strážníci žalobci poskytli součinnost k jinému způsobu prokázání totožnosti, jak požaduje § 13 odst. 1 zákon o obecní policii, např. zda strážníci po výzvě k předložení dokladu totožnosti umožnili žalobci prokázat totožnost jiným alternativním, méně zatěžujícím způsobem ověření totožnosti, který by umožňoval pokojný průběh splnění jeho povinnosti i bez fyzického předložení úředního dokladu totožnosti (srov. a contrario rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2016, č. j. 10 As 236/2015-36, č. 3392/2016 Sb. NSS). Tímto alternativním způsobem by mohl být nejen pokus spočívající v ověření údajů provozovatele umístěných na dveřích provozovny za pomoci údajů z příslušného rejstříku, ale též pokus ověření údajů ze základního registru obyvatel nebo agendového informačního systému evidence obyvatel. V neposlední řadě může být při posouzení otázky proporcionality provedeného zásahu relevantní též úvaha, zda daná situace měla znaky urgentnosti vyžadující okamžité řešení na místě.
31. Dle NSS tak za situace, kdy by se nabízely alternativní a méně invazivní možnosti, jak zjistit totožnost osoby odpovědné za možný přestupek, aniž by muselo dojít k předvedení žalobce na oddělení Policie ČR, nebylo by možné postup strážníků spočívající v užití donucovacích a omezovacích prostředků za účelem předvedení žalobce hodnotit jako přiměřený, nadto v situaci, kdy měl žalobce v provozovně zákazníky, které obsluhoval a které v důsledku svého předvedení musel zanechat v provozovně.
32. NSS uzavřel, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud nedostatečně hodnotil, zda zákrok strážníků spočívající v užití donucovacích prostředků vůči žalobci a jeho předvedení splňoval požadavek proporcionality. V dalším řízení je nutno především posoudit, zda zákrok strážníků za dané situace byl nezbytný k dosažení zákonného cíle (účelu), resp. zda tohoto zákonného cíle nemohlo být dosaženo jiným, pro žalobce méně zatěžujícím, způsobem. Krajský soud dále posoudí, zda způsob provedení zákroku splňuje požadavek přiměřenosti v užším smyslu, tj. zda újma způsobená žalobci volbou prostředku poměrně intenzivně zasahujícího do jeho základních práv (žalobce v této souvislosti namítal zásah do svého práva na osobní svobodu, zdraví, zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti) byla adekvátní závažnosti důvodu, pro který strážníci k provedení zásahu přistoupili.

III. Vyjádření žalovaného ke kasačnímu rozhodnutí

33. Žalovaný zaslal zdejšímu soudu dne 13. 2. 2023 vyjádření ke kasačnímu rozsudku, ve kterém uvedl, že v rámci tohoto řízení opakovaně poukazoval na skutečnost, že podezření na spáchání přestupku spočívajícího v neoprávněném záboru veřejného prostranství bylo toliko prvotním důvodem, pro který strážníci městské policie prováděli dne 9. 7. 2020 úkony dle zákona o obecní policii v holičství žalobce.
34. Na základě předchozího neformálního jednání strážníci věděli, že v této provozovně pracuje žalobce. Své úkony tedy směřovali vůči němu a od něj chtěli vyžádat vysvětlení. K tomu bylo nezbytné zjistit jeho totožnost (§§ 11 odst. 1 písm. a) a 12 odst. 1, 2 písm. a) a c) zákona o obecní policii), a proto jej strážníci vyzvali k prokázání totožnosti. S ohledem na odst. 23 kasačního rozsudku žalovaný sdělil, že strážníkům konajícím předmětný úkon nebyla totožnost žalobce známa. Při již dříve konstatovaném kontaktu strážníků s žalobcem ze dne 1. 7. 2020 tito žalobce pouze neformálně upozornili na to, že k záboru veřejného prostranství, tedy k umístění stolku a židlí na chodník před předmětnou provozovnou, je třeba povolení a poučili jej o tom, kde je možné takové povolení získat. Při tomto neformálním upozornění nezjišťovali totožnost žádné osoby, ani nečinili jiné úkony dle zákona o obecní policii. Strážníci konající dne 9. 7. 2020 předmětné úkony totožnost žalobce neznali. Žalobce výzvu strážníků k prokázání své totožnosti odmítl splnit a neučinil tak ani po opakovaných výzvách, včetně tzv. zákonných výzev, tedy těch uvozených souslovím *jménem zákona*.
35. Tímto neuposlechnutím výzev k prokázání totožnosti se žalobce dopustil jednání naplňujícího znaky skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“), a z procesního hlediska se tak stal osobou podezřelou ze spáchání tohoto přestupku. Tím spíše bylo nezbytné, aby zakročující strážníci totožnost žalobce zjistili. Ze strany strážníků se jednalo o postup v souladu se zásadami oficiality a legality stanovenými mj. v § 78 odst. 1 zákona o některých přestupcích, v žádném případě se tedy nejednalo o nějaký nedůvodný, šikanózní postup, tím méně o jakýkoliv trest.
36. Zákon nestanoví způsob, jakým má vyzvaná osoba prokázat svou totožnost. Neefektivnějším způsobem je samozřejmě předložením dokladu, v daném případě žalobcova cestovního pasu, nicméně zákon o obecní policii (v § 13 odst. 1) předpokládá možnost prokázání totožnosti i jinak, a to i za součinnosti strážníka. I takové prokázání totožnosti však primárně předpokládá aktivitu ze strany prokazující se osoby, která uvede své jméno, příjmení a také další údaje, na jejichž základě mohou strážníci ztotožňovanému poskytnout součinnost spočívající v ověření sdělených údajů v registrech. Žalobce však žádné údaje, které by mohli strážníci s poskytnutím součinnosti použít k jeho ztotožnění, neposkytl. Naopak strážníkům řekl „*nebudu se s vámi bavit*“. Žalobce tedy nejenže svou totožnost neprokázal, ale dokonce ji ani nesdělil, čímž ztotožnění své osoby za součinnosti strážníků neumožnil.
37. Pro posouzení důvodnosti podané žaloby je dle přesvědčení žalovaného stěžejní, že za popsané situace měli zakročující strážníci dvě možnosti. Buď mohli upustit od jakýchkoliv dalších úkonů a z místa v souladu s vyjadřovaným stanoviskem žalobce odejít, nebo mohli využít svých zákonných oprávnění směřujících ke ztotožnění osoby důvodně podezřelé z přestupku.

38. První možnost by byla dle přesvědčení žalovaného zcela jednoznačně nezákonná, neboť takový postup by byl nejen v rozporu s uvedenými zásadami legality a oficiality, ale také kupř. s povinností výslovně stanovenou v ust. § 2 písm. e) zákona o obecní policii či v ust. § 6 odst. 1 téhož zákona, dle kterého strážník musí při plnění úkolů obecní policie dbát též vlastní cti, vážnosti a důstojnosti. Za okolností, které byly v daném okamžiku na předmětném místě, by upuštění od dalších úkonů bylo znevážením Městské policie Hradec Králové coby orgánu vykonávajícího veřejnou moc a nabourávalo by důvěru společnosti ve veřejnou moc.
39. Zakročující strážníci se rozhodli pro druhý z nastíněných postupů, tedy přistoupili k využití svých zákonných oprávnění směřujících ke ztotožnění žalobce coby osoby důvodně podezřelé z přestupku.
40. Pokud tedy žalobce přes učiněné výzvy, včetně tzv. zákonných výzev, svou totožnost neprokázal a ani zakročujícím strážníkům nesdělil žádné údaje, dle kterých by mohl být ztotožněn, čímž znemožnil své ztotožnění za součinnosti strážníků, vyzval zakročující strážník žalobce k tomu, aby jej následoval ke služebnímu vozidlu s tím, že bude předveden ke zjištění své totožnosti na oddělení Policie ČR, a poučil jej, že k takovému úkonu je strážník oprávněn dle ust. § 13 odst. 1 zákona o obecní policii. Ani této výzvě však žalobce nevyhověl. Zakročující strážník tuto výzvu opakoval, následně i jako tzv. zákonnou výzvu, tedy uvezenou souslovím *jménem zákona*, spojenou s výstrahou dle § 18 odst. 3 zákona o obecní policii na použití donucovacích prostředků. Těmto opakovaným výzvám žalobce nevyhověl. Pokud měli strážníci prosadit učiněné výzvy, nezbývalo za daných okolností, než tak učinit za použití donucovacích prostředků. Z nich volili ty nejmírnější, a to hmaty a chvaty a následně v souladu s ust. § 18a odst. 1 písm. b) zákona o obecní policii i nasazení pout.
41. Z hlediska zásady proporcionality zdůrazněné NSS žalovaný uvádí, že žalobce svým dříve i shora popsáním jednáním velmi výrazným způsobem narušil veřejný pořádek. Společnost má zcela legitimní zájem na jeho zachování a v případě narušení na jeho obnově. Jedním z orgánů veřejné moci, do jejichž působnosti náleží ochrana veřejného pořádku, jakož i obnova po jeho narušení, je i obecní (městská) policie, a to výslovně dle § 2 písm. e) zákona o obecní policii. Obnova veřejného pořádku však nespočívá v akceptaci nastolené protiprávní situace, ale v prosazení řádného stavu. Pokud tedy zakročující strážníci přistoupili k prosazení obnovy veřejného pořádku pomocí donucovacích prostředků až poté, kdy žalobci opakovanými výzvami doprovázenými i výstrahami na možnost jejich použití umožnili, aby tak učinil sám, jednali zcela proporčně při zohlednění osobních práv a svobod žalobce a zájmu na prosazení veřejného pořádku.
42. Vedle proporcionality uvedeného rozhodnutí o použití donucovacích prostředků je na místě posoudit i proporcionalitu volby jejich druhu a způsob jejich použití. Přičemž žalobce je přesvědčen, že i volba donucovacích prostředků a způsob jejich použití byl zcela proporční ve vztahu k dotčeným zájmům.
43. K části odůvodnění nálezu Ústavního soudu vydaného dne 28. 11. 2017 pod sp. zn. I. ÚS 839/17 citovaného NSS v kasačním rozsudku žalovaný poukazuje na neméně významnou část kasačním soudem citovaného odůvodnění tohoto nálezu, totiž na jednoznačný závěr, že „*V demokratickém právním státě je zcela nezbytné, aby si policie zachovávala důvěru ze strany veřejnosti, jíž má sloužit...*“ Společnost má tedy požadovat

zachování veřejného pořádku a při jeho porušení má taktéž právo požadovat jeho obnovení, a to i od orgánů, které to mají ve své kompetenci, mimo jiné i od obecní (městské) policie, přičemž pokud by tato na uvedené jednání rezignovala, pak by požadovanou důvěru veřejnosti přinejmenším ohrozila. A právě toto je druhá složka, s níž musí být zásah do osobní svobody poměřován.

IV. Jednání krajského soudu dne 24. 5. 2023

44. Zástupce žalobce odkázal na písemné znění žaloby a její doplnění. Dále poukázal na závěry kasačního rozsudku, zejména odstavce 22 až 25. K žalovaným tvrzenému „neformálnímu“ jednání s žalobcem dne 1. 7. 2020 zástupce žalobce uvedl, že pokaždé, když strážník jako orgán veřejné moci jedná z pozice strážníka, tak činní úkony orgánu veřejné moci, a proto i při tomto jednání byly úkony prováděny ve správním řízení. Zástupce žalobce též uvedl, že žalobce strážníkům sdělil, že doklad totožnosti má u sebe doma, což bylo jen pár metrů od předmětné provozovny holičství, a že si pro něj zajde. Strážníci na to reagovali tak, že jim žalobce neposkytuje součinnost k jejich pokynům a použili donucovací prostředky. Zástupce žalobce má za to, že pokud by strážníci posečkali a nechali žalobce zajistit si doklad totožnosti, který měl doma, tak by pro obě strany bylo jak časově, tak i po jiných stránkách méně zatěžující danou situaci vyřešit.
45. Pověřený pracovník žalovaného odkázal na podání, která byla žalovaným doposud učiněna. Uvedl, že 1. 7. 2020 skutečně došlo k neformálnímu úkonu mezi žalobcem a strážníky, což je zřejmé z toho, že následně nedošlo k zahájení správního řízení. Během tohoto neformálního kontaktu nebyl žalobce strážníky ztotožňován a strážníci tak neznali jeho totožnost. Strážník není oprávněn požadovat vysvětlení toliko po podezřelém z přestupku, ale též i po osobách, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých k objasnění přestupku. Žalobce byl strážníky opakovaně vyzván k předložení dokladů, nejednalo se o striktní formalistický přístup. Žalobce sice tvrdil, že má doklad totožnosti doma, ale netvrdil, že bydlí v sousedství a nevyzval strážníky, nechť ho doprovodí, aby doklad totožnosti mohl předložit. Naopak řekl, ať strážníci odejdou a že se s nimi nebude bavit. Strážníci tedy měli dvě možnosti- ukončit úkon a odejít (takové jednání by však dle žalovaného mohlo znamenat porušení zásady oficiality a legality a způsobení újmy na důstojnosti a cti městské policie), nebo využít svých zákonných oprávnění směřujících ke ztotožnění osoby důvodně podezřelé z přestupku. Hmaty a chvaty jsou ty nejmírnější z donucovacích prostředků, kopy a údery nebyly použity. Pouta byla použita, neboť se žalobce vzpouzel, a pokud by tak strážníci neučinili, mohlo by při následném převozu žalobce dojít k dopravní nehodě s těžko odhadnutelnými následky.
46. Krajský soud poté provedl důkazy z obou kamer strážníků a důkaz, který byl předložen žalobcem, tj. záznam kamery z provozovny. Z důkazů vyplynul přesný průběh zásahu.
47. Pověřený zástupce žalovaného k provedeným důkazům uvedl, že z něj skutečně vyplývá, že strážníci totožnost žalobce neznali, neboť zaznělo „pane H., když teď víme, kdo jste“. Je pravdou, že městská policie v minulosti řešila s žalobcem jiné přestupky, avšak strážníci, kteří řešili přestupek dne 9. 7. 2020, žalobce dříve neztotožňovali, resp. i pokud by daní strážníci v minulosti žalobce ztotožňovali, nelze požadovat, aby si pamatovali každou osobu, kterou ztotožňují. Zástupce žalobce uvedl, že strážníci vědomi si toho, že žalobce je cizinec, nezvolili vhodnou kadenci hlasu. Dle zástupce žalobce bylo vhodné zeptat se žalobce na jeho jméno a příjmení, na základě čehož mohli následně ověřit

totožnost žalobce pomocí živnostenského rejstříku. Též i zákazníci, kteří se v provozovně nacházeli, by byli schopni totožnost žalobce dosvědčit.

48. Zástupce žalobce v závěrečném návrhu uvedl, že princip proporcionality při předmětném zásahu městské policie dodržen nebyl, tudíž zásah strážníků městské policie spočívající v použití chvatů, hmatů a pout (zástupce žalobce tak částečně modifikoval žalobní petit) vůči žalobci v holičství byl nezákonný. Pověřený zástupce žalovaného v závěrečném návrhu uvedl, že z videozáznamů je zřejmé, že komunikace strážníků s žalobcem byla zpočátku bezproblémová a též je z videozáznamů zřejmé, že žalobce pas nehledal (pouze otevřel a ihned zavřel šuplík). Součinnost k prokázání totožnosti poskytuje osobě dle § 13 zákona o obecní policii strážník, totožnost žalobce tak nemohli dosvědčit zákazníci, kteří se v provozovně nacházeli. Žalovaný setrvává na svém stanovisku a navrhuje podanou žalobu zamítnout.

V. Nové posouzení krajským soudem

49. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle částí třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Žalobu shledal důvodnou.
50. Soud úvodem připomíná, že se žalobce žalobou na ochranu před nezákonným zásahem domáhal, aby krajský soud vyslovil nezákonnost zásahu Městské policie Hradec Králové, jejíž dva strážníci dne 9. 7. 2020 v 16.36 hodin vstoupili do holičství na adrese a použili proti žalobci donucovací prostředky podle § 18 odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii a podle § 18a odst. 1 písm. b) téhož zákona.
51. Podle § 6 odst. 1 zákona o obecní policii je strážník při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem.
52. Podle § 18 odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii donucovacími prostředky jsou hmaty, chvaty, údery a kopy a dle písm. d) pouta. Dle odst. 2 je strážník oprávněn donucovací prostředky použít v zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní, majetku nebo k zabránění výtržnosti, rvačky nebo jinému jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek. Dle odst. 4 o tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje strážník podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného zákrokem; přitom použije takového donucovacího prostředku, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání. Dle odst. 5 je strážník povinen dbát, aby použitím donucovacích prostředků nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.
53. Z podkladů správního spisu (zejména ze záznamů pořízených během posuzovaného zásahu) vyplynulo, že strážníci městské policie vstoupili do provozovny holičství za účelem prověření podezření ze spáchání přestupku neoprávněného užívání veřejného prostranství spočívajícího v umístění venkovního posezení před provozovnou na chodníku. Následně strážníci vyzvali žalobce k prokázání totožnosti dle § 12 odst. 2 písm. b) zákona o obecní policii. Ze záznamů předmětného incidentu dále vyplývá, že žalobce svoji totožnost odmítal prokázat (se slovy mj.: „*nebudu*“ a „*já s vámi nechci mluvit*“), strážníci jej opakovaně k prokázání totožnosti vyzývali a poučili ho, že pokud neuposlechne výzvy, může být předveden na oddělení Policie ČR za účelem zjištění

totožnosti i za použití donucovacích prostředků. Žalobce však nadále odmítal prokázat svoji totožnost (i přes svoje tvrzení, že strážníkům dá pas, tak nakonec neučinil). Z jednání žalobce bylo v průběhu situace patrné, že doklad totožnosti nepředloží, se strážníky prakticky odmítl spolupracovat, o možných následcích svého jednání byl řádně poučen. Po opakované výzvě a poučení byla následně vyvinuta snaha, aby žalobce dobrovolně odešel se strážníky za účelem úředního zjištění totožnosti na Policii ČR (na což reagoval slovy, že nikam nepůjde). Protože žalobce s tímto nesouhlasil, byly použity donucovací prostředky, tedy žalobce byl sveden na zem, byla mu nasazena pouta a byl vyveden z provozovny do vozidla Městské policie Hradec Králové, kterým byl převezzen na Policii ČR. Aktivita strážníků tedy směřovala k naplnění cíle stanoveného v § 18a odst. 1 písm. b) ve spojení s § 18 odst. 2 zákona o obecní policii, neboť k užití donucovacích prostředků ve smyslu § 18 odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii, jakož i nasazení pout bylo přistoupeno v zájmu předvedení žalobce za účelem jeho ztotožnění v souvislosti s podezřením ze spáchání přestupku, tj. v zájmu zabránění jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek dle § 18 odst. 2 zákona o obecní policii. K námitce žalovaného, že podezření na spáchání přestupku spočívajícího v neoprávněném záboru veřejného prostranství bylo toliko prvotním důvodem a že strážníci přikročili k využití svých zákonných oprávnění směřujících k ztotožnění žalobce poté, co se žalobce stal osobou důvodně podezřelou z přestupu dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích, krajský soud uvádí, že žalobce se stal osobou podezřelou z neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci v důsledku šetření prvotního přestupku, a úkony strážníků související s uvedenými přestupky tak nelze v daném případě od sebe oddělovat, neboť spolu přímo souvisí. Ostatně sám žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že důvodem pro použití donucovacích prostředků nebylo pouze podezření ze spáchání přestupku neoprávněného užívání veřejného prostoru, nýbrž přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.

54. NSS v kasačním rozhodnutí uvedl, že se obecně ztotožňuje se závěry krajského soudu stran naplnění důvodů pro použití donucovacích prostředků v souzené věci. Zároveň však uvedl, že aby bylo možno hovořit o zákonném použití donucovacích a omezovacích prostředků ve smyslu § 18, resp. § 18a zákona o obecní policii, je nutné mít také na zřeteli požadavek přiměřenosti a subsidiarity úkonů užitých ze strany městské policie (§ 18 odst. 4 a § 18 odst. 5 ve spojení s § 6 odst. 1 zákona o obecní policii).
55. Krajský soud se proto v souladu se závazným názorem NSS dále zabýval v souvislosti s posouzením zákonnosti předmětného zásahu otázkou proporcionality (tj. subsidiarity a přiměřenosti) použití donucovacích prostředků. Obecným výkladem otázky proporcionality donucovacích prostředků se NSS v kasačním rozsudku podrobně zabýval, proto na něj zdejší odkazuje (konkrétně na body 18 až 21 cit. rozhodnutí).
56. Krajský soud nejprve posoudil, zda se strážníkům v dané situaci, tj. kdy bylo třeba prověřit podezření z možného spáchání přestupku neoprávněného záboru veřejného prostranství, nabízely i jiné možnosti řešení. Vzhledem k umístění venkovního posezení na chodníku před provozovnou byl osobou podezřelou ze spáchání přestupku provozovatel předmětného holičství. Krajský soud tak dospěl na základě shora uvedeného závazného právního názoru vysloveného NSS (viz bod 30 odůvodnění tohoto rozsudku) k závěru, že strážníci mohli k ztotožnění osoby podezřelé ze spáchání přestupku využít méně zatěžující možnosti např. pomocí identifikačních údajů uvedených na dveřích provozovny či nahlédnutím do živnostenského rejstříku.

57. Dále zdejší soud posoudil, zda strážníci poskytli žalobci součinnost k alternativnímu prokázání totožnosti, než je fyzické předložení úředního dokladu totožnosti (např. sdělení jména, příjmení a data narození a následném ověření těchto údajů ze základního registru obyvatel či agendového informačního systému evidence obyvatel). Z provedených důkazů (konkrétně předložených videozáznamů) a vyjádření žalobce i žalovaného vyplývá, že strážníci takto neučinili, neboť po žalobci opakovaně požadovali pouze předložení cestovního pasu a po zřejmé nespolupráci žalobce jej vyzvali, aby s nimi odešel za účelem úředního zajištění totožnosti na Policii ČR, což žalobce odmítl. Krajský soud tedy netvrdí, že strážníci měli po neuposlechnutí jejich výzvy k předložení průkazu totožnosti z místa odejít a rezignovat na obnovení veřejného pořádku, ale na základě závazného názoru NSS konstatuje, že strážníci měli v souladu s principem proporcionality poskytnout žalobci alternativní možnost prokázat jeho totožnost, čímž by byla zachována i jejich povinnost dle § 6 odst. 1 zákona o obecní policii (dbát cti, vážnosti a důstojnosti své osoby).
58. Krajský soud též uvážil, zda daná situace měla znaky urgentnosti vyžadující okamžité řešení na místě. Strážníci jsou bezesporu oprávněni vyzvat osobu, aby prokázala svoji totožnost, jde-li o osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku či o osobu, od níž bude třeba požadovat vysvětlení [§ 12 odst. 2 písm. b) a c) zákona o obecní policii]. Vzhledem k charakteru přestupku neoprávněného záboru veřejného prostranství spočívajícího v umístění venkovního posezení před provozovnou na chodníku však nebylo dle zdejšího soudu natolik naléhavé, aby kvůli tomu strážníci museli bezodkladně totožnost žalobce zjišťovat. Krajský soud dodává, že by se strážníci neměli odmítavým chováním žalobce (nikoliv fyzickým napadením či vulgárními projevy) nechat vyprovokovat k impulzivním zásahům.
59. Žalobce namítal zkrácení na svých právech, a to dle čl. 8 odst. 1 LZSP (právo na osobní svobodu), čl. 10 odst. 1 LZPS (právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti), čl. 14 odst. 1 LZPS (právo na svobodu pohybu) a čl. 31 LZPS (právo na ochranu zdraví).
60. Vzhledem k výše uvedenému [tj. nezákonnému zásahu strážníků městské policie spočívajícím v použití donucovacích prostředků (mj. pout) za účelem předvedení žalobce na oddělení Policie ČR k jeho ztotožnění], krajský soud konstatuje porušení práv žalobce uvedených v čl. 8 a čl. 14 LZPS.
61. Porušení práva uvedeného v čl. 10 LZPS žalobce odůvodňuje tím, že nezákonný zásah byl proveden před zraky zákazníků holičství, a jako takový vzbudí v přihlížející nic netušící třetí osobě úvahy o bezúhonnosti žalobce. Krajský soud porušení uvedeného práva neshledal, neboť zákazníci byli přítomni celému incidentu, mj. tomu, že žalobce odmítal uposlechnout výzev strážníků předložit průkaz totožnosti, což byl elementární důvod (byť nepřiměřeného) zásahu strážníků.
62. Žalobce dále namítal porušení práva na ochranu zdraví dle čl. 31 LZPS, soudu předložil zprávu Fakultní nemocnice Hradec Králové, Oddělení urgentní medicíny ze dne 10. 7. 2020, z níž plyne mírný otok zápěstí horních končetin s bloádou Cp. K této žalobní námitce žalovaný ve svém vyjádření sdělil, že po zjištění totožnosti byl s žalobcem dořešen přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby příkazním řízením, po dokončení byl dotazován, zda nepotřebuje lékařské ošetření, toto odmítl. Žalovaný tak k námitce sdělil, že v době dokončení zásahu žalobce žádnými zdravotními problémy netrpěl,

případná újma na zdraví tak nebyla způsobena zásahem. K tomu krajský soud doplňuje, že žádné další informace o případném pokračování problémů žalobce nesdělil. Krajský soud tak nemohl přitakat namítanému porušení práva na ochranu zdraví.

VI. Závěr a náklady řízení

63. Krajský soud na základě výše uvedeného konstatuje, že zásah strážníků, při kterém byly použity hmaty, chvaty a pouta byl nezákonný, neboť tento nesplnil požadavek přiměřenosti.
64. Ohledně nákladů řízení postupoval krajský soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, tudíž měl ve věci úspěch žalobce. Žalobci se přiznává náhrada nákladů řízení ve výši 28 478 Kč. Odměna za zastupování se u soudních řízení dle s. ř. s. stanoví podle zásad pro mimosmluvní odměny, tedy podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif). Důvodně vynaloženými náklady žalobce byly zaplacené soudní poplatky za podání žaloby (2 000 Kč) a za podání kasační stížnosti (5 000 Kč), dále mimosmluvní odměna za 1 úkon právní služby (3 100 Kč) a odměna zástupci a jeho režijní výlohy. Zástupce učinil celkem 6 úkonů právní služby po 3 100 Kč, a to převzetí věci, sepsání žaloby a 2 x účast na soudním jednání, sepsání kasační stížnosti a replika k vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti (celkem 18 600 Kč). Dále krajský soud přiznal žalobci nárok na náhradu za promeškaný čas v rozsahu 2 x 2 započatých půlhodin dle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu (celkem 400 Kč). Dále krajský soud žalobci přiznal jízdné v celkové částce 678 Kč za cestu Pardubice – Hradec Králové a zpět. Zástupce žalobce nepředložil doklad, že je plátcem DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 31. května 2023

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: I. S.